

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/411/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114227438
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5114227438.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej v právnej veci žalobcu: Quantum Credit, a. s., so sídlom Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, IČO: 47 248 980, právne zastúpeného spoločnosťou PERSPECTA Legal, s. r. o., so sídlom Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, IČO: 36 668 745, proti žalovanému: B. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX M. - P. č. XXX/X, zastúpenému opatrovníkom B. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX/X, XXX XX O. K., v konaní o zaplatenie 529,83 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 8C/346/2014-26 zo dňa 18. decembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti návrh žalobcu zamietol a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšku sa rozsudku okresného súdu **n e d o t ý k a .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 110,93 eur spolu s úrokom z omeškania špecifikovaným vo výroku rozsudku, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti súd zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Rozsudok okresného súdu sa opiera o ustanovenie § 44 ods. 1, § 78 ods. 9 zákona č. 351/2011 o elektronických komunikáciách, § 42 ods. 1 písm. a), § 43 ods. 1, 5 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, § 544 ods. 1, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 2, 5, § 53a ods. 1, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

Z vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že medzi účastníkmi konania vznikol záväzkový vzťah z titulu uzatvorenej zmluvy o poskytovaní služby Magio Sat, na základe ktorej žalobca poskytoval žalovanému verejné technologické služby. Poskytnutie služieb telefónneho operátora žalovaný nespochyboval, preto súd považoval žalobu v tejto časti za skutkovo i právne dôvodnú a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 110,93 eur. Okresný súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie 418,90 eur, lebo ju za nedôvodnú považoval, keďže táto bola odôvodnená povinnosťou zaplatiť zmluvnú pokutu v spomínanej výške, ktorú dodávateľ vyúčtoval žalovanému faktúrou zo dňa 17.12.2011. Pre prípad porušenia zmluvných povinností skutkovo odôvodnenú ako pokutu za Magio box vo výške 150,- eur, pokutu za diaľkový ovládač vo výške 20,- eur, pokutu za kartu vo výške 19,95 eur, pokutu za ostatné príslušenstvo vo výške 29,95 eur a za zmarenie zariadenia dojednanej zmluvnej služby ako náhradu nákladov vo výške 100,- eur. Poukázal na to, že predmetná zmluva vykazuje znaky

hromadného predloženia spotrebiteľovi zo strany dodávateľa, preto okresný súd podriadil hodnotenie tejto zmluvy aj ustanoveniami § 52a a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluvná sankcia v tomto prípade podľa okresného súdu nie je v kontexte právnej úpravy bežne predvídateľná, zasahuje do majetkovej sféry spotrebiteľa a je dojednaná mimo predmetu zmluvy a jeho ceny. Podľa skutkovej koncepcie danej zmluvy o pripojení sa účastník zaviazal na peňažné úhrady po dobu tzv. viazanosti a v tomto zmysle je zabezpečovanou povinnosťou racionálne nanajvyš násobok povinných mesačných platieb. Dlžník nemohol spôsobiť predávajúcemu technologického zariadenia škodu počítanú z hodnoty technologického zariadenia svojím správaním, lebo podnikateľ mal právo buď na jeho vrátenie, alebo zaplatenie kúpnej ceny za technologické zariadenie podľa základného zmluvného dojednania. Dojednanie zmluvnej pokuty nekorešponduje so skutkovým odôvodnením pokuty podľa predloženej faktúry. Zmluvnú pokutu za prijateľnú by okresný súd považoval, iba ak by bola primeraná bežným vecným nákladom, upomínania a určitej odbornej pozornosti pri porušení zmluvy. V tomto prípade jej formálne dojednaná výška túto hranicu presahuje. Okresný súd tak dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 199,- eur vyhodnotil ako absolútne neplatnú podľa § 53 ods. 5 s prihliadnutím na ods. 10 Občianskeho zákonníka a v tejto časti žalobu zamietol.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 veta prvá O. s. p., avšak žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil a v konaní mu nevznikli žiadne trovy, preto mu ich okresný súd nepriznal. Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, ktorý nesúhlasil s rozsudkom v časti, v ktorej nebolo jeho návrhu vyhovené. Prvostupňový súd z hľadiska platnej judikatúry ani v jednom prípade nevyslovil záver, že samotný fakt uzavretia dohody o zmluvnej pokute medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy predstavuje neprijateľnú podmienku. Inštitút zmluvnej pokuty slúži ako zabezpečovací prostriedok, preto považuje jej dojednanie za absolútne oprávnené. Ustanovenia, týkajúce sa dojednania zmluvnej pokuty presne určujú povinnosti, po porušení ktorých majú právo vyfakturovať dohodnutú zmluvnú pokutu. S odkazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka považujú za dostatočne určité a právny úkon za platný. Nepovažujú nimi vymáhanú zmluvnú pokutu za neplatne dojednanú a to s ohľadom na skutočnosť, že odporca si ponechal a nevrátil ani satelitnú anténu, ani Magio sat box, ani Magio kartu, ani diaľkový ovládač, ani príslušenstvo, ktoré všetky predstavujú určitú hodnotu nie zanedbateľnej sumy. Z toho vyplýva, že vrátenie predmetných zariadení zostáva iba na slobodnom rozhodnutí žalovaného. Tento nebol nijakým spôsobom nútený vstúpiť do zmluvného vzťahu, čo by založilo priestor pre posúdenie právneho úkonu ako absolútne neplatného z dôvodu absencie slobodnej vôle. Podľa názoru odvolateľa uzatváranie zmlúv s mobilnými operátormi je až notoricky známy stav a niektorí spotrebiteľia uzatvárajú zmluvy vyslovene so špekulatívnym zámerom. Takýto paušálny prístup vytvára priestor iba pre nepoctivého spotrebiteľa. V tomto smere poukazuje aj na porušenie zásady rovnosti strán.

Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti návrh žalobcu zamietol a vo výroku o trovách konania. Výroku, ktorého sa odvolanie nedotýka, teda ktorým okresný súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi istinu v celkovej výške 110,90 eur spolu s úrokom z omeškania špecifikovaným vo výroku rozsudku prvostupňového súdu, ktorým bolo žalobcovi vyhovené, sa odvolací súd nedotkol.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil.

Odvolací súd sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu, pokiaľ sa týka vedľajšieho dojednania, akým je zmluvná pokuta s tým, že aj podľa názoru odvolacieho súdu nie je v kontexte právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv bežne predvídateľná, zasahuje do majetkovej sféry spotrebiteľa a je dojednaná mimo predmetu zmluvy a jeho ceny.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p., a preto nie je žiaduce, aby opakovane vecne správne závery okresného súdu.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak si strany dohodnú pre prípad porušenia zmluvných povinností zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, povinný pokutu zaplatiť, i keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu je možné dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia.

Podľa článku 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993, o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzavretých so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 06.07.2011, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Z obsahu spisu je zrejmé, že medzi účastníkmi konania došlo dňa 06.07.2011 k uzatvoreniu Zmluvy o poskytovaní služby Magio Sat, na základe ktorej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol žalovanému nárok na služby (káblovej, resp. Satelitnej televízie) a právnenému predchodcovi žalobcu nárok na zaplatenie ceny poskytnutých telekomunikačných služieb.

V danej veci je podstatné, že žalobca nepreukázal písomné ukončenie uzavretej zmluvy, hoci podľa § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne a taktiež zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty, alebo určený spôsob jej určenia (§ 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Keďže zmluva o poskytnutí služby Magio Sat bola uzavretá písomne, mala byť aj zrušená písomne. To však preukázané nebolo. Nebolo preukázané ani porušenie časového záväzku žalovaného, a to 26-mesačnej doby viazanosti užívať službu Magio Sat ako podmienky na vyúčtovanie zmluvnej pokuty 199,- eur, ktorej výška je nezmenená bez ohľadu na to, aký čas ostal do konca tvrdenej doby viazanosti, čo predstavuje neprimeranú sankciu. Podmienky, za akých právny predchodca žalobcu dohadoval zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzuje žalovaného ako spotrebiteľa.

Dojednanie zmluvnej pokuty, ako je formulovaná v Zmluve o poskytovaní služby Magio Sat zo dňa 06.07.2011, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka. Predmetná zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou tak, ako správne ustálil prvostupňový súd, nakoľko žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Zmluva o poskytovaní služby Magio Sat bola predmetom kontroly z hľadiska skúmania podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedená zmluva bola vopred pripravená a spotrebiteľovi nebol poskytnutý priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Žalovaný nemohol ovplyvniť zmluvné dojednania, ktoré vykazujú znaky všeobecných obchodných podmienok, nakoľko boli už vopred pripravené pre spotrebiteľov.

Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. V prejednávanej veci sa otázkou tejto zmluvnej pokuty ako osobitného nároku žalobcu okresný súd dôsledne zaoberal, čo vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia, pričom prihliadal na skutočnosť, že v prípade predmetnej zmluvy ide o spotrebiteľskú zmluvu a z nej vyplývajúce nároky je potrebné vyhodnotiť aj z hľadiska ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluvná pokuta v celkovej výške 418,90 eur, ktorej zaplata sa žalobca v odvolacom konaní domáha, bola fakturovaná na základe zmluvného dojednania, ktoré uvádzal vo svojich formulárových zmluvách o poskytovaní služby Magio Sat právny predchodca žalobcu, ktorý však aj podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá poškodzuje žalovaného ako spotrebiteľa. Navyše z ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že takto uzavretá zmluvná pokuta je uzatvorená neplatne pre jej neurčitost', a to podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko zo zmluvy nie je jasne a zrozumiteľne zrejmé, pre prípad porušenia ktorej zmluvnej povinnosti je žalovaný povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 199,- eur, resp. 100,- eur. Okrem toho, ako prvostupňový súd správne konštatoval, dojednanie zmluvnej pokuty nekorešponduje so skutkovým odôvodnením predloženej faktúry.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd taktiež potvrdil výrok prvostupňového súdu o náhrade trov konania, keďže tento vykazoval vecnú správnosť a odvolateľ ho ani nenapadol konkrétnymi odvolacími dôvodmi.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca v odvolacom konaní úspešný nebol, preto mu vznikla povinnosť nahradiť trovy konania úspešnému žalovanému. Žalovaný si trovy odvolacieho konania neuplatnil, žiadne trovy odvolacieho konania mu ani nevznikli, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.